

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,90+ 2,10 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.41 + 0.09 (GST) = 1.50 dolaru.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!

J Time
Committed
À délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 14.

(389.)

Vol. 17.

satellite 1-416

Thursday,

July 19,

2007

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Hledání ztraceného světa s Miro Žbirkou!

Atlantída

1. Zem pradávnych slnk
v chladnom tieni tajomstiev
na mapách jej dávno niet
Zem pradávnych slnk
nepoznáš jej žalospiev
a more nevydá viac ten svet
Pod hladinou spí kameň s tvárou naveky
v nehybnom tieni rias
a milenci sú si v tej hĺbke vzdialení
s rukou sa mňa vlas
® Len more cez brány čias
ženie na brehy stĺpy vln
more cez brány čias von vynáša stĺpy vln

2. Zem stratených slnk v oknách blúdia oči ryb
tam hlboko niet kam ujst
zem stratených slnk v oknách blúdia oči ryb
hľadajú klúč od úst
Pod hladinou spí kameň tvár a testament
v nehybnom tieni rias
čas ostal tam stáť očami hviezd sa díva svet
v tej hĺbke je niečo z nás

3. Nepovie nám však viac
kde mŕtvy v ňom bývajú
nepovie nám však viac
čo mestá v ňom skrývajú

Text k *Atlantíde* mně zůstal na mysli po skončení koncertu asi nejpopulárnějšího slovenského zpěváka Miro Žbirky. Jeho poetičnost znovu vynikla, když jsem si ho přečetl na internetu a měl jsem chuť si někde sehnat cédéčko a ještě jednou si tuto písničku poslechnout. Letos jsem si mohl vychutnat dvakrát Žbirkovo umění. Poprvé to bylo na plzeňském festivalu Finále, kdy hrál v dětském muzikálu Déžo Ursinyho *Neberte nám princeznu* (z roku 1981). Podruhé při koncertu v Ukrajinském středisku v Christie Parku.

Zde láska mezi zpěvákem a publikem nebyla na první pohled. Kulturně vyhladovělé publikum totiž milovalo zpěváka dávno před tím než se objevil s dvěma českými hudebníky, kytaristou Janem Ponocným a hráčem na klávesy Janem Kořínkem, na pódiu. Mnozí z diváků byli v sále již hodinu před koncertem. Miro Žbirka vzápětí svou lásku opětoval a byla ruka v rukáve. Když zazpíval poetickou písničku *Múr našich lások*, tak nejednoho z nás postihla jakási nostalgie nad něčím, co je nenávratně pryč. V okamžiku, když zjistil, že v sále je i několik Kanadánů, kteří nerozumí slovensky zazpíval *Beatles* a pak se vrátil ke svému slovenskému repertoáru. Miro Žbirka vstoupil do světa pop-music v druhé polovině osmdesátých let a v popularitě dokázal konkurovat i takovým hvězdám jako je Karel Gott. Při tom v Torontě vystupoval velice skromně. Udělal si čas na své fanoušky i na média. V krátkém rozhovoru jsme se ho zeptali na období, kdy začínal:

ABE: Jak vzpomínáte na období Beatmenů a Buttons, dvou bratislavských skupin, které jsou asi dnes již zapomenuté?

MŽ: Mám velice rád toto období a také zpěváka Dodo Šuhajdu. Pamatuji se, jak byli nesmírně hrdí na to, když Rolling Stones vydali celkem neznámou desku, kterou však já mám stále rád, *Between the Buttons*. Všichni v

JAN PONOCNÝ, MIRO ŽBIRKA A JAN KOŘÍNEK PŘI TORONTSKÉM KONCERTU

Bratislavě si mysleli, že *Buttons* jsou kámoši s *Rolling Stones* a oni se tvářili jako kdyby tomu tak skutečně bylo. Druhá legendární skupina *Beatmen* spíše inklinovali k *Beatles*. Začínali dřív, oblékali se jako *Beatles*, připomínali je ve všem, což bylo na tu dobu fantastické. Z nich se oddělil Déžo Ursiny, s typickým autorským rukopisem, kdy neustále vymýšlel disonanční akordy. Vytvořil skupinu *The Soulmen*, tím se připodobnil spíše skupině *Cream*. Toto období, které jsme si nedávno připomněli v Bratislavě velkým koncertem v PKO, mám velice rád. Dodnes z něho pocházejí krásné písničky jako třeba jsou na desce skupiny *Prúdy Zvonky, zvoňte*. Když to dnes posloucháte, tak tam hraje skvěle Marian Varga s Palem Hamelem. Oba doposud působí. To jsou základy slovenské písně. V té době se vše soustřeďovalo okolo V-klubu. Tehdy jsem tam viděl v patnácti letech známé postavy nejen slovenské kultury jako Jakubiska, ale i Karla Kryla.

ABE: Natočil jste s Déžem Ursinym film *Neberte nám princeznu*. Jak k tomu došlo?

MŽ: Ursiny měl fixní ideu, že musíme něco udělat spolu. Jednou mě obsadil do nějaké epizodní role, kde jsem vyhublý v dlouhých vlasech pouze postával. V tomto muzikálu, o kterém hovoříte mne obsadil do hlavní role a já pak přitáhl ještě Mariku Gombitovou.

ABE: To už je období let osmdesátých...

MŽ: Osmdesátá léta byla o něco snadnější než sedmdesátá. Normalizace byla pro rockovou a beatovou hudbu velice těžká. Tehdy jsme se snažili s Modusem prosadit, ale nešlo to. Měli jsme roční zákaz vystupování, protože jsme hráli na Bratislavské lyře písničku *Úsmev a v Rudém právu* napsali, že jsme se *nalezli v prvcích kosmopolitních*. Tato věta však zapříčinila, že jsme rok nemohli natočit žádné album. První album jsme tedy natočili až v roce 1978. Když se to přehouplo do těch let osmdesátých, tak to najednou začalo být nějak jednodušší. Dnes mně mladí hudebníci nechtějí věřit, že když jsme v té době natočili píseň *Černý květ*, tak se

to přejmenovalo na *Biely kvet*, aby to bylo optimističtější.

ABE: Vidíte rozdíl v hudebním vývoji v Čechách a na Slovensku?

MŽ: Rozdíl byl. Jedno z mých zdůvodnění je, že tomu tak bylo, protože jsme byli blízko Vídně. Byli jsme tedy zasažení rakouskou televizí a hlavně rozhlasovou stanicí Ö3. Pro nás tedy nebylo cestou překládat hity. Přeložit Roda Stuarda do slovenštiny by vypadalo směšně. Pro nás tedy byla cesta tvořit vlastní písně. Měli jsme štěstí, že tam byl Janko Lehotský, který sypal melodie z rukávu. Pak jsem začal i já psát písničky. Tato cesta se pak prosadila i v Čechách, kde se nejprve vycházelo z překladu anglických písniček a nikdo to moc nepoznal.

ABE: V textové oblasti byl takovou velkou postavou Kamil Peteraj...

MŽ: Kamil Peteraj měl neobyčejný záběr. Psal nejen pro mě, ale i pro Pavola Hamela, Janka Lehotského, Mariku Gombitovou. Byli tam i jiní borci jako Boris Filan, Janko Štraser.

ABE: V Čechách však existoval tvrdý underground, skupiny jako *Plastic People of the Universe*, *DG 307*... Bylo něco podobného na Slovensku?

MŽ: Byly tam kapely jako *Bez ladu a skladu*, ale máte pravdu, že v Čechách byl rock víc potlačován. Nebylo to jednoduché ani na Slovensku, ale to, co mělo rockové prvky, to se těžko protlačovalo v Čechách zejména do médií a do televize. Plastici, ti už vůbec nikam nesměli. Ale třeba problémy měl i takový *Pražský výběr*.

ABE: Ironií je, že Plastici hráli Bondyho a ten pak emigroval do Bratislavy...

MŽ: Vývoj šel skutečně překvapivě zvláštním směrem, ale to už jsme v devadesátých letech a téměř v současnosti.

Čas vymezený na rozhovor se naplnil a tak o současnosti, pokud Miro Žbirka přijede, tak někdy příště.

Aleš Březina
